

DRAGAN JOVANOVIĆ DANILOV VERSEI

KISVÁROSOKBAN ÉLNI

És akkor halk sercegést hallottam,
olyat, mint mikor anya kora reggel
fánkot süt, persze, az esőcseppek,
amelyek szétloccsannak az ablakon, az arcomon.
Igazán, mit is csinálni ebben a városban
délután három órakor? Talán a fenyők túlevelének
az illatát élvezni, a joghurt jóságát ízlelni,
vagy, mondjuk, valakinek a szeméremtől forró
mellén a szemölcsöket csókolgatni. Lehorgonyozni
a másodpercek gyöngéd ölelésében, a napokban, amikor madarak
nélkül vannak a tükrök, és persze a női profilokban
fogyul ejtett mákszemekben. Alkonyatkor verset írni
egy kisiúróról, aki hegedűn játszik egy kis
temetőben, szépben, mint egy altató. Igen,
hogyan túlélni ebben a városban, amikor a kislányok
sántaiskoláznak, és egy olyan világból nevetnek
rám, amelyet meg sem érinthetek, elmémben
illatokat terjesztenek a park virágai, s a felhők
gyorsan vonulnak az égen. A szüretnek vége, a jelentések
szőlőskertjei le vannak tépve. A fölöttem repkedő
denevérek feketék, mint a kurva csipkés
melltartói. Amikor a szarvasok elpusztulnak, az alkony
már úgylis itt van – mosolyog a szerencséjén.

DIONYSOS LUSIOS

*Részben Hamvas Béla nyomán**Sava Babićnak*

S azután, egyszerre az álmomban – a fűgék.
 A délutánok kövér csendje. Pásztoridillkék.
 Ó, érett búzaföldek, s fölöttük hogy éget.
 A kis petrezselyemágyásokban mint a babák alszanak a méhek.
 A fűzfa barkái smaragdba merülnek.
 Jólesik, amikor a napsugarak a vállra ülnek,
 s ha mohón nyaldossák Ráchel mellbimbóit.
 Minden szűz önmaga bűvkörébe
 zárt kagyló valamiképpen.
 Az aranykörte húsától elbűvölve
 megszépült az Isten. A quatrocentói nők mézszínen
 csillognak. Csípőjük, mint a lekerekített
 muzsika. Szépek, mint a hurik, mint a bölc
 kariatidák. A tőkéken pirul a szőlő.
 Diaszpórában az alkoholillatok. A tavalyi muskotály
 a fejembe száll, megóv az általánosításoktól.
 A leheletem is tetszik az algáknak, s az estélyi ruhák
 és a madárrajok krinolinja. Édes görcsben
 remeg az ajkam. Megbolondít a bor szoprán hangja.
 A gyönyör szárnycsapkodása. A szőlőfürtök opál
 gyűrűjében kiégett minden tisztátlanság.
 Hogyan is szól a zsoltár: ízleljétek és lássátok!
 Jó, ez így rendben, de mi van akkor, ha Noé
 nem telepít szőlővesszőt a Vízözön után?

NOVEMBER, GLORIAS, AZ ESKÜVŐ FÉNYEI

S finoman, mint mikor teával és tejjel megfürdetik a kisbabát,
 érkezik a november, imádkozásom hava, az algák
 táncának, hajók vitorlájának, a lucfenyőknek a hónapja, a nyírfák
 kérgének, s a szarvasok pázrásának a tajgákban, az idő, amikor
 mákkal altatják a gyerekeket a viskókban a dadák,
 míg utaznak, s a csordák, mint a szamovárok vonulnak, és
 a sztyeppek kristályszelében fürödnek a pirókrok, s rőt

hajtincsek lobognak a bölcsőben fekvő kisfiú halántékán,
 a kagylóba zárt jegyesek mint gyöngyöző harmatcseppek
 szívják a nyúlszájacskák véges átlátszóságát,
 nehogy mint a sirályok puha melle elüljenek
 a hóban, bfborvörösben jön, a november, a születésemnek,
 a tűz és a hideg esküvőjének hava, amely megtépáz
 minden mikróbát, az idő, amikor a nimfák
 mézzel teli szememben bozontos sörényüket mossák,
 szívdobogásokkal érkezik a hálaadás hónapja, ezekkel
 a kis izgalmas mantrákkal a balerinák
 mellkasában, az őszülő vállak hava a rózsatükör
 ováljában, amely, mint Nana Moukouri esti ruhája
 összehúzódik és ráncos lesz, amely körül
 a fehér nyuszikák eltűnnek a sötétben, mint
 a marcipánpopsijú angyalok oltatlan vágya, oh,
 november, a kifehéřített ágyhuzatok s ifjú házások tollban
 és Burow-borogatásban Mitteleuropa-szerte hömpölygő hava.
 A márvány vizesések hava és a jégtáblák örömhíre,
 amikor a skorpiók és a halak borostyánkővesen csókolóznak,
 érkezik a november az én oszlopfős és mesés hónapom,
 kígyókirályhava, Schubert hava, és az őzek halhatatlan
 félelmének a violák között, napok, amikor a szerelemnek
 az ajkai között illatos bimbó vagyok, hajnalhasadással
 földszítlek, s találkozásunkkor hangodtól lemeztelenítve
 szomorúan harmatba merülök, s dalolva elmúlok a sebhelyről,
 fölélészttem a sorra kihalt szavakat, a blueskirálynő
 torkába fagyottakat, aki ezüstössé tesz hangjával, s rozmaring
 gyöngyével megszenteli a templomokat.

ISTENEM, KINYITOTTAM ABLAKOM, S KILÉPTEM AZ ÉJSZAKÁDBÓL

Istenem, kinyitottam ablakom, s kiléptem
 az éjszakából, a bevégezett romok alól.
 Mélyen bent, sebeimet nyaldossa a reggel, a tükörből
 kivonulnak Jézus és a latrok, s ott lesz az én fám is,
 mert minden, ami van, eljön egyszer napjaimba,
 s mint a kialvó csillagok utolsó szikrája, beanyozza
 a fénykoszorút. De én nem is ismerem a te méltóságteljes
 békédet, fáradalma vagyok kerek e világnak, Istenem,

a te létezésed, Harmónia, s ezt nekem nem bocsátod meg soha,
harminckét fogacskámmal kilométerek hosszan
belém harapsz, míg a letiportak zilált leheletét
szívom. Mit érzel, Mindenható, míg puskagolyó-
zápor szaggatja az ifjak testét, akiket ők,
a pincér főnökök a nagy lakomáért
vetekedve legszívesebben véres bifsztekként szolgálnak fel?
Megkegyelmezel-e nekünk mindent beragyogó líraiságod
közelségével? Nekünk, ó, az ég kegyeltjeinek, nekünk legjobbknak,
legszebbeknek és legősibbeknek? Nekünk, akik magunksötétsége vagyunk,
s nekik, akik saját alviláguk lettek? Oly sok hang
de egy sem a felebaráté, sem a tiéd, atyám!
Ki kit ismer, hol vannak a lelkek, ha léteznek,
a béke vagy a bánat tájékán? A megőrült idő
vidékén, amely hátrafelé tart? A lemészárolt angyalok
alvadt vérének halmazán? Hitvány életünk
tájképeiben, amelyek szétfeszlenek a történelemben
a karavánutakon, amelyek az elérhetetlenbe
és a csalfa reménybe vezetnek? Amim van, a hideg tenger,
amelyen a dermedt jégtáblák kegyetlen tényként
úsznak. Innen a hegyről nézve, éjjel, mint egy tenyéren,
neonnal kivilágított kisvárosom parodizálja a poklot.
Lüktet a vér meredek sziklaszirteken, amíg csak el nem ernyed,
sötét erdők árnyéka aknákat rejteget. Messze
túl a kimondott és elhallgatott szavainkon a
Pantokr(e)átor. Az Arcról a tömjént nemzedéken keresztül
viszi tovább a szél, mint egy nagy elbeszélést. Végül is mindnyájan
tükör, feneketlen kút vagyunk. Az intim erdőnek nincs közepe,
sem ennek az álmatlan világnak, ha szívből siratják.
Óhajtott, te, aki elköszöntél a kékség
szüziességétől, mint a hold, fasorként ölelő tenyeremből mák láng
tör fel, nyirkosság enyhíti benned a poklot, hideg,
süketségben tükröződő képed, de én érezni akarom
pokoli és növényi lelked, mint valami újszülött élet.
Címetes lélegzeted, mint vad vidéknek huhogása, vagy
kopár csúcsokon a kísértetpelyheknek viharos tánca.
Hallgasd csak: az ólom másodpercek – felhalmozódnak,
tovatűnnek, s alig oldanak meg valamit a Létben.
Az öldöklő pedig oly kéjvággyal vall a legyilkoltakról!
Átgázoltuk a Gyerekkorok és az Ifjúságok lázalmait,
itt a halált úgy szívjuk be, mint a hársfavirággal illatosított

levegőt, lásd, a sötét barlangokban a lelkek szentekké
válnak, és győztesekké és legyőzöttekké a feneketlen mélyben,
amely most lakhelyük és templomuk is egyben, véres fény ragyog,
s te sem tudod, aki pedig mindenható vagy, miért uszítottad
egyiket a másik ellen, és jó távolról veszekedést szítottál,
talán neked is elborult az elméd. És az édes
mediterrán neszek helyett a gyöngyházkagylóból szörnyű
morajlás tör fel, s az üveghátú tenger az egek kétségbeesett
kétségét veszi fel. Csak az elásott él bennünk
igazán, legjobb vérünkkel táplálkozva.
Rajtunk a Szent Bertalan-éjszaka fényének csókja.
A homokórában halálfejeket képeznek a homokszemek, a betegség
viruló gyöngyszemeket dob ki magából, a sírgödör a hónaljban
nyugszik, mint a nirvána. Aki körülnéz, nem tartozik a beavatottakhoz.
Nem látlak, Istenem, sehol! S ami nincsen,
az tényleg egyszer megszűnik nem lenni. Még föl nem ébredt
jövendőbeli szentem, minek már szentség e földi egyetemben?

GÉBER László fordításai